

**การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง :
กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านโลกเพชร หมู่ที่ 14**

นางสาววัฒนา ยลละออ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2545

คำนำ

ด้วยหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการนี้จัดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งให้ผู้จัดทำมีความรู้ความสามารถในการช่วยบริหารจัดการกองทุนและประยุกต์ความรู้ความสามารถเข้าสู่ท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมและอย่างมีประสิทธิภาพสามารถทำการวิจัยติดตามประเมินโครงการ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็ง ประกอบกับขณะที่รัฐบาลมีนโยบายเรื่องกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จึงใช้กระบวนการนี้ช่วยเหลือส่งเสริมการพัฒนาและติดตามประเมินผล ตลอดจนวิจัยการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

นางสาววัฒนา ยลละออ

นางสาววัฒนา ยลตะอ ; การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ; กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านโคกเพชร หมู่ที่ 14

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรา เล็กอุทัย , 50 หน้า

ปัญหาความยากจนของประชาชนระดับรากหญ้าทำให้เกิดโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 ล้านบาทขึ้นมาเพื่อที่จะบรรเทาความเดือดร้อนและสร้างรายได้สร้างงานให้แก่ประชาชนเป็นการแก้ปัญหาตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาล จากการศึกษาการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการนี้ทำให้เห็นปัญหาและการแก้ไขปัญหาของประชาชนภายในหมู่บ้านและการวิเคราะห์ตามหลักทฤษฎีการประเมินแบบซิปป์โมเดล คือ C บริบทของชุมชน I ปัจจัยนำเข้าของชุมชน P กระบวนการของชุมชน P ผลผลิตของชุมชน มาดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามนโยบายพร้อมทั้งศึกษาสภาพดำเนินการเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพชีวิตทำให้เห็นระบบการวางแผนที่ดีเนื่องจากมีการตรวจสอบบัญชีได้ทุกเมื่อที่ต้องการ และภายในหมู่บ้านมีการเกิดอาชีพใหม่คือช่างทำรองเท้า-ซ่อมแซมรองเท้า ผลการดำเนินงานที่ได้มาประชาชนในหมู่บ้านมีการเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมีงานทำมีอาชีพที่ตนเองถนัดและมีรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว

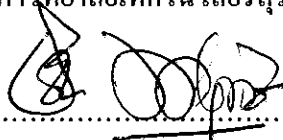
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 254๕

ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

หน้าอนุมัติ

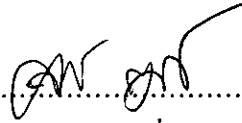
อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการ
ประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธรรมา เล็กอุทัย)

กรรมการสอบ

(อาจารย์สนั่น ตั้งสถิตย์)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการ
และการประเมินโครงการ

( )

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ 7 10.6. 2549 เดือน พ.ศ.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี, ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคล ต่างๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธรรมา เล็กอุทัย อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญกมล กลิ่นศรีสุข และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ
- คุณดวงฤดี พ่วงแสง ช่วยในการแนะนำปัญหาการดำเนินงานทุกเดือน
- คุณขวัญตา ทองพันธ์ พัฒนาการตำบล
- ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน กรรมการทุกท่านที่ให้ข้อมูลต่างๆ ตามแบบรายงาน
- และพี่น้องในหมู่บ้านที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านต่างๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษา เป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

นางสาววัฒนา ยลละออ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
หน้าอำนวยการ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1. บทนำ	1
- ภูมิหลัง	1
- วัตถุประสงค์	2
- กรอบแนวความคิดทฤษฎี	3
- วิธีดำเนินการ	3
- ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ	4
บทที่ 2. ทัศนวิสัยวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
- นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	5
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544	6
- แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	7
- แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	8
- ระเบียบการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	8
- การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	10
- หลักการประเมินโครงการแบบชีพพ์โมเดล	11
- การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้าน	12

บทที่ 3. วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	13
- รูปแบบการประเมิน	13
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	13
- ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ	14
- เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ	33
- การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
- การวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 4. ผลการติดตามการประเมินโครงการ	35
ผลการประเมินบริบทชุมชน	35
- บริบทระดับประเทศ	35
- นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	35
- ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ	36
- โครงสร้างอุตสาหกรรมไทย	37
- บริบทระดับท้องถิ่น	38
ผลการประเมินโครงการโดยรวม	44
บทที่ 5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	48
อภิปรายผล	49
ข้อเสนอแนะ	50
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. นักศึกษาช่วยงาน	ภาคผนวก
2. ผู้ใหญ่บ้านเข้าร่วมประชุม	ภาคผนวก
3. ประธานเปิดพิธี	ภาคผนวก
4. วิทยากรดำเนินรายการ	ภาคผนวก
5. วิทยากรดำเนินรายการ	ภาคผนวก
6. นายอำเภอกล่าวกับประชาชน	ภาคผนวก
7. โครงการประชาคม	ภาคผนวก
8. พัฒนาการ	ภาคผนวก
9. ผู้เข้าร่วมประชุม	ภาคผนวก
10. ผู้เข้าร่วมประชุม	ภาคผนวก
11. นักศึกษาดำเนินรายงาน	ภาคผนวก
12. ผู้เข้าร่วมประชุม	ภาคผนวก

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. องค์ประกอบการประเมิน	11
2. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท	14
3. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย	19
4. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ	23
5. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต	29
6. โครงสร้างการนำเข้าของไทย	37
7. การขาดดุลการค้าของไทย	37
8. ตารางการประมวลเทคนิค	47

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง คือการไม่มีทุนและขาดโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลมีเจตนาธรรมที่จะแก้ไขปัญหาความยากจน โดยได้กำหนดนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารการจัดการกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านผู้การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

ตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ซึ่งมีรัฐบาลปัจจุบันโดย พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และถือเป็นนโยบายที่สำคัญอย่างยิ่งในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชากรส่วนใหญ่ ที่กำลังเผชิญอยู่ในชนบทคือการไม่มีเงินทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน นำมาพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านกับเอง

สภาวะเศรษฐกิจที่ทรุดตัวลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศประสบปัญหาหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะปัญหาความยากจนของประชาชนโดยทั่วไป ดังนั้นเองรัฐบาลจึงเล็งเห็นว่า การแก้ไขปัญหาความยากจนจะเริ่มจากประชาชนซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนา จึงได้มีการกำหนดระเบียบการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ให้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน เพื่อบรรเทาปัญหาความ

เคื่อดร็อนของประชาชนผู้ยากจน และเป็น การสร้างรากฐานที่มั่นคงในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศด้วย

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินการให้บรรลุถึงเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้าน ทุกจุดประสงค์
  - 1.1 เป็นกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้และสวัสดิภาพของสมาชิก
  - 1.2 ท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการบริหารกองทุน
  - 1.3 ท้องถิ่นมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง มีการเรียนรู้และความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
  - 1.4 เศรษฐกิจในรากฐานของประเทศได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกันทั้งสังคม
  - 1.5 ประชาชนภายในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม
2. เพื่อศึกษาผลดีในการดำเนินกองทุนหมู่บ้าน และผลเสียที่ก่อให้เกิดปัญหา
3. เพื่อศึกษาบริบทชุมชนของกองทุนหมู่บ้าน ทางด้านประวัติศาสตร์ ระบบนิเวศวิทยา ระเบียบสังคมและวัฒนธรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวคิดในการพัฒนาปรับปรุงศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น
4. เพื่อศึกษากระบวนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท การจัดตั้งคณะกรรมการกฎระเบียบต่าง ๆ การจัดกิจกรรมกองทุน ความคิดเห็นเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
5. เพื่อประเมินวิเคราะห์สภาพการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในอนาคต ความเข้มแข็งของชุมชน ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน ความสามารถในการดำเนินงานธุรกิจกองทุน และการชำระคืนเงินกู้ และบทบาทของเงิน 1 ล้านบาท ในการพัฒนาชุมชน

กรอบแนวความคิดทฤษฎี

แนวความคิดทางทฤษฎีและรูปแบบการประเมิน เป็นกรอบของประเด็นที่จะต้องประเมินเค้าโครงเรื่องในลักษณะของการเชื่อมโยงสัมพันธ์ และต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ เป็นสิ่งแสดงภาพรวมของประเด็นการประเมิน ใช้เป็นแนวทางในการประเมินโครงการดังนี้

1. แนวคิดการประเมินของอัลคิน (Alkin's Concept of Evaluation) “การประเมิน” ตามความหมายของอัลคิน คือ กระบวนการคัดเลือก การประมวลผลข้อมูล และการจัดการระบบสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอข้อมูลต่อผู้มีอำนาจการตัดสินใจ ใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการเลือกการดำเนินโครงการ

2. แนวคิดการประเมินของสคริฟเวน (Scriven's Evaluation Ideologies and Model) ได้กำหนดความหมายของการประเมิน “การประเมิน เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน”

3. แนวคิดและรูปแบบการประเมินชิปของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) กล่าวว่า “การประเมินเป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการรวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ”

กรอบแนวความคิดทางทฤษฎี หรือต้นแบบทางความคิดที่ผู้เขียนสารนิพนธ์นี้ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ได้แก่ ความคิดเชิงระบบ “ซิพพีโมเดล” โดยให้ความหมายดังนี้

C	ย่อมาจาก	Context	คือ	บริบทของหน่วยระบบ
I	ย่อมาจาก	Input	คือ	ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Process	คือ	กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ	ผลผลิตของหน่วยระบบ

วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านมีขั้นตอนดังนี้

- ขั้นที่ 1 รวบรวมข้อมูลนโยบายของทางรัฐเพื่อให้เข้าใจถึงจุดประสงค์
- ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ที่ปฏิบัติงานอยู่
- ขั้นที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ภายในหมู่บ้านที่ทำโครงการ

ขั้นที่ 4 ใช้ชีพีพิมพ์โมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ และตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 5 ประมวลสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่ต้องการ

ขั้นที่ 6 ลงมือเขียนสารนิพนธ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ

1. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงการมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาให้ทางภาครัฐดำเนินงานต่อไป
2. นำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาคุณภาพในการจัดการบริหารกองทุนของคณะกรรมการในการดำเนินการ
3. รู้ถึงความต้องการของชาวบ้านในการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน
4. ทำความเข้าใจและรู้ถึงปัญหาของผู้กู้ และชี้แจงให้กับสมาชิกผู้กู้เงินให้เข้าใจถูกต้อง
5. มีส่วนช่วยให้ผู้กู้เงินดำเนินการให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้มากขึ้น
6. นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อป้องกัน และขจัดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

บทที่ 2

ปรัทัศน์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภาในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริมรายได้ให้แก่ประชาชนและวิสาหกิจขนาดเล็ก

หลักการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

- 1) ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) การบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านหมุนเวียน
- 3) การปฏิรูประบบราชการแผ่นดิน ตามแนวทางให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
- 4) การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างหรือเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ประชาชน
- 2) ส่งเสริมท้องถิ่นชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
- 3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยมีการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- 4) เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้าของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนท้องถิ่นและสังคมโดยรวม
- 5) ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

(รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
- 2) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อที่ 1 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยมีชื่อเรียกย่อว่า กทบ.จำนวนไม่เกิน 10 คน และอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 4 คน ที่ปรึกษาอย่างน้อย 3 คน แต่ไม่เกิน 7 คน

ข้อที่ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ข้อที่ 3 นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ ตาย, ลาออก, เป็นบุคคลล้มละลาย, คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง, เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ, ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อที่ 4 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อที่ 5 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ กำหนดนโยบาย การจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน กำหนดแผนการจัดหาเงินกองทุนและการจัดสรรให้แก่กองทุน จัดทำร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกองทุน เสนอต่อคณะรัฐมนตรี กำหนดแผนงาน และออกระเบียบข้อบังคับ ประกาศในการจัดตั้งกองทุนและแนวทางการบริหารงานกองทุน ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหาและจัดสรรผลประโยชน์ของ

กองทุน รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อที่ 1 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อที่ 2 สำนักงานมีอำนาจหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน ประชา สัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารงาน ดำเนิน การและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมพร้อม ในการจัด ตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน สนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรม บุคลากรที่เกี่ยวข้อง พิจารณาเสนอความคิดเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการ บริหาร รายงานผลปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ(รายละเอียดอยู่ใน ภาคผนวก)

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการประเมินความ พร้อมในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการ จัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังต่อไปนี้

1. จัดเวทีชาวบ้าน เพื่อเลือกสรรคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวน ไม่น้อยกว่า 9 คนแต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วยชายและหญิง ในสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน
2. องค์กรประชุมเวทีชาวบ้าน คือ 3 ใน 4 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้าน
3. กำหนดวิธีและดำเนินการเลือก
4. เลือกคณะกรรมการกองทุน ในช่วงระยะเวลาที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมืองกำหนดไว้
5. เลือกคนมีความรู้ ประสบการณ์อีกทั้งมีคุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง เมื่อกองทุนได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุนเรียบร้อยแล้ว สามารถขอรับการจัดสรรเงินจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยการขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. จัดทำแบบขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ.2 ซึ่งขอรับแบบ กทบ.2 จากคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ
2. ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติกำหนด พร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือระเบียบ ข้อบังคับของกองทุน
3. เปิดบัญชีกับธนาคาร
(รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบการกองทุนหมู่บ้าน โลกเพชร หมู่ที่ 14 ตำบลโลกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30280

1. ที่ตั้งกองทุนชั่วคราว ตั้งอยู่ที่สำนักสงฆ์บ้านโลกเพชร หมู่ที่ 14 ตำบลโลกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และที่ บ้านเลขที่ 180 หมู่ที่ 14 ตำบลโลกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30280

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน
  - 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
  - 2) ส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการฝากเงินสัจจะสะสมทรัพย์ และฉาปนกิจสงเคราะห์หมู่บ้าน
  - 3) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
  - 4) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการ คือ
    - เป็นคนมีความซื่อสัตย์
    - เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
    - เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข

- เป็นคนรู้จักสามัคคี
- 5) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
- เป็นคนเก่งเรียน ใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ
  - เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา
  - เป็นคนเก่งงาน ขยันการงาน และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน
  - เป็นคนเก่งคน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุก ๆ คน
3. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินทรัพย์สินดังนี้
- 1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
  - 2) เงินกู้ยืม
  - 3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
  - 4) ค่าเงินสมทบในการมีส่วนร่วมจัดตั้งกองทุน
  - 5) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุน ได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระติดพันอื่นใด
4. คุณสมบัติของสมาชิก
- 1) เป็นผู้พำนัก หรืออาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุนและจะต้องมีอายุ 20 ปีขึ้นไป ยกเว้นการย้ายเข้าออกในหมู่บ้าน หมู่ที่ 14
  - 2) บุคคลที่จะสมัครเป็นสมาชิกจะต้องมีบ้าน ทะเบียนบ้าน และพำนักอาศัยใน หมู่ที่ 14 บ้านโคกเพชรจริง ยกเว้นการจ้างหรือขายฝากที่จะไถ่ถอนคืน
  - 3) จะต้องเป็นผู้มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการ กองทุนและสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
  - 4) เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน
  - 5) เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุนได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิกด้วยคะแนนเสียง 3 ใน 4
  - 6) อดทน เสียสละ และเห็นประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
  - 7) สมาชิกจะต้องประพฤติดี ไม่เสพหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ
  - 8) สมาชิกต้องไปเปิดบัญชีธนาคารออมสิน

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- 1) ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่ ที่ทำการกองทุนในวันเวลาที่กำหนด
- 2) คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม หรือโดยคณะกรรมการกองทุนมีมติด้วยคะแนนเสียง 3 ใน 4
- 3) ผู้สมัครต้องนำหลักฐานที่ใช้ในการสมัครดังนี้
  - สำเนาทะเบียนบ้าน
  - สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
  - รูปถ่าย 1 หรือ 2 นิ้ว จำนวน 1 รูป

6. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก

- 1) ตาย
- 2) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- 3) จงใจฝ่าฝืนระเบียบ หรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความร่วมมือกับกองทุน
- 4) จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัคร
- 5) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในการขอกู้
- 6) เสพหรือติดยาเสพติดให้โทษ

การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

การพิจารณาเงินกู้ คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดในบันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุน 2 คน เป็นผู้แทนคณะกรรมการในการทำสัญญา

ให้ผู้กู้ที่ได้รับอนุมัติเงินแล้วไปเปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคารออมสิน แขนงนำสมุดเงินฝากมาให้คณะกรรมการ

วงเงินกู้รายละ 5,000 - 20,000 บาท และไม่เกิน 20,000 บาท ระยะเวลาใช้คืนทุนไม่เกิน

1 ปี

หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพพีโมเดล

แบบจำลองนี้ไม่เพียงแต่ประเมินว่า จะบรรลุจุดประสงค์หรือไม่นั้นเป็นการประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับโครงการอีกด้วย โดยเฉพาะการประเมินผลโครงการ ซึ่งมีลักษณะเป็นการประเมินความก้าวหน้าเพื่อให้เห็นจุดเด่นและจุดด้อย เพื่อนำมาปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทันเวลา เพราะนักประเมินจะได้เห็นข้อบกพร่องและประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับว่าเป็นการรับข่าวสารแบบสะสม ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารจัดการเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นแบบจำลองที่เข้าใจได้ง่าย สะดวกในการปฏิบัติ จึงเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางมาก

แบบจำลองชีพพีจะประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์
2. การประเมินกระบวนการ (Input evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้ เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินและดูผลสำเร็จของโครงการ

องค์ประกอบการประเมิน

หน่วยการประเมิน	C	I	P	P
ระดับหมู่บ้าน	C1-ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน C2-สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน C3-โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ C4-สภาพเศรษฐกิจและสังคม C5-วัฒนธรรมประเพณี	I1-นโยบายรัฐบาล ระเบียบแนวปฏิบัติ ส่วนกลาง I2-การประชาสัมพันธ์ I3-คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง I4-เงินกองทุน 1 ล้านบาท	PC1-การจัดทำระเบียบกองทุน PC2-การจัดทำเรื่องเอกสารเพื่อขอขึ้นทะเบียนกองทุน PC3-ระบบบัญชีกองทุน PC4-กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิก	PD1-จำนวนสมาชิกกองทุน PD2-จำนวนผู้ได้เงินกู้ PD3-ยอดเงินที่ให้กู้ PD4-จำนวนผู้ชำระเงินกู้

หน่วยการประเมิน	C	I	P	P
ระดับบุคคล (ผู้กู้)	C6-อาชีพ C7-สมาชิกใน ครอบครัว C8-สภาพการอยู่ อาศัย C9-รายได้ของ ครอบครัว C10-หนี้สินของ ครอบครัว	I5-จำนวนเงินที่ได้ รับอนุมัติ I6-สถานที่การ ประกอบอาชีพ I7-ทักษะในการ ประกอบอาชีพ	PC5-การใช้จ่ายเงิน กู้ PC6-การหาตลาด PC7-การทำบัญชี	PD5-ผลที่ได้จาก การกู้ตามวัตถุประสงค์ ประสงค์ของการกู้

การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กระบวนการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ การติดตามสังเกตการประเมินผลและส่งเสริมพัฒนาตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นการสร้างเสริมกิจกรรมของกองทุนที่มีให้สมบูรณ์ขึ้น โดยมีผู้จัดทำเข้ามาส่งเสริมทางด้านการบริหารจัดการ การบัญชี การจัดทำโครงการ และการวิเคราะห์โครงการ

ผลการศึกษา

1. ด้านการบริหารจัดการ มีการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวกับการกู้เงินของสมาชิก การจัดการประชุมกับชาวบ้านและสมาชิก และการแนะนำประโยชน์ของกองทุนให้สมาชิกได้รับรู้ และชาวบ้านให้ความสนใจกับกองทุนยิ่งขึ้น
2. ด้านการบัญชี คณะกรรมการกองทุนสามารถทำบัญชีได้ดี มีความรู้ในการทำบัญชีอยู่แล้ว
3. การจัดทำโครงการ ส่วนใหญ่ชาวบ้านมีอาชีพอยู่แล้วที่กู้เงินเพื่อไปขยายกิจการ
4. ด้านการวิเคราะห์ เมื่อแนะนำส่งเสริมแล้วคณะกรรมการกองทุนมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการดีขึ้นและละเอียดถี่ถ้วน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษารายกรณีเฉพาะ หมู่บ้านโลกเพชร หมู่ที่ 14 ตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าไปปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

รูปแบบการประเมิน

รูปแบบการประเมินครั้งนี้ใช้ซีพีพีโมเดล (CIPP Modal) ที่ได้เสนอมานแล้วซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของชุมชนท้องถิ่น คำว่า “บริบท” หมายถึงสภาพแวดล้อม ซึ่งอยู่รอบ ๆ หน่วยระบบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าทั้งปวงของหน่วยระบบการบริหารจัดการและของหน่วยระบบกิจการของผู้กู้
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการของทั้งสองหน่วยระบบ คือหน่วยระบบบริหารจัดการกองทุนและหน่วยระบบกิจการของผู้กู้
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นในหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้และหน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมิน ได้แก่ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านโลกเพชร หมู่ที่ 14 ตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกที่กู้เงินไปแล้ว และประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

คำว่า “ตัวชี้วัด” และ “ตัวบ่งชี้” และ “ตัวแปร” มีความหมายคล้ายกันและบางครั้งสามารถใช้แทนกันได้ แต่มีความแตกต่างกันในจุดเน้น คือคำ “ตัวชี้วัด” เน้นว่าเป็นประเด็นที่จะใช้วัดระดับของสิ่งหนึ่งสิ่งใด ส่วนคำ “ตัวบ่งชี้” เน้นว่าเป็นประเด็นที่จะชี้ว่าสิ่งนั้นเป็นอย่างไร ส่วนคำว่า “ตัวแปร” เน้นว่าเป็นประเด็นที่เมื่อเก็บข้อมูลจะได้ค่าที่แปรไปสำหรับผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายในกลุ่มประชากรนั้น ๆ

จากแนวคิดทฤษฎีที่ได้เสนอมานี้แล้ว เมื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้าน และรายบุคคล (ผู้รู้) ดังนี้

1. การประเมินบริบท

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน C1- ประวัติความเป็น มาหมู่บ้าน	1. ที่มาของชื่อหมู่บ้าน 2. คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากที่ไหน และเหตุใดจึงอพยพมา 3. สภาพเดินทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านมีสภาพอย่างไร 4. อาชีพเดิม(อาชีพหลัก/รอง) คืออะไร 5. อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้วคืออะไร เพราะอะไรจึงเลิกทำ 6. อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน 3. ผู้นำกลุ่มอาชีพ 4. ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร

	7. การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค ประมาณ พ.ศ. ใด (ถนน, ไฟฟ้า, น้ำ ประปา)		
C2- สภาพภูมิศาสตร์ ของหมู่บ้าน	1. ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน 2. อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น 3. แผนที่หมู่บ้าน	1. ข้อมูลจากเอกสาร 2. หมู่บ้าน 3. ผู้นำชุมชน	1. ศึกษาจากเอกสาร 2. สังเกต 3. สัมภาษณ์
C3- สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของหมู่บ้าน	1. อาชีพหลักและอาชีพรองของชาวบ้าน 2. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 3. จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย 4. จำนวนและประเภทร้านค้าในหมู่บ้าน 5. โรงงานอุตสาหกรรม 6. โรงเรียนในหมู่บ้าน (จำนวนครู/นักเรียน) 7. สถานพยาบาล	1. ผู้นำชุมชน 2. สถานีอนามัยตำบล 3. โรงเรียน 4. เกษตรตำบล 5. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. สังเกต
C4- วัฒนธรรม ประเพณี	1. จำนวนวัด/โบสถ์ 2. จำนวนพระ/เณร/บาทหลวง	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน 3. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1 2. ศึกษาจากเอกสาร

	<p>3. ภาษาพื้นบ้าน</p> <p>4. ประเพณีที่สำคัญ</p> <p>5. ความเชื่อด้านต่างๆ (ศาลตาปู่)</p>		3. สังเกต
C5- โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร	<p>1. จำนวนและสภาพของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, หอกระจายข่าว, ศาลาประชาคม, ไปรษณีย์ ฯลฯ</p> <p>2. จำนวนและสภาพทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ แร่ ฯลฯ ที่เป็นสาธารณประโยชน์</p>	<p>1. ผู้นำชุมชน</p> <p>2. หมู่บ้าน</p>	<p>1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1</p> <p>2. สังเกต</p>
C6- ผู้นำชุมชน ครอบคลุม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	<p>1. ประเภทผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ</p> <p>2. กลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน (จำนวนสมาชิก, ทุนของกลุ่ม, ปีที่ก่อตั้ง)</p> <p>3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ (ชื่อ, อายุ, ความเชี่ยวชาญ)</p>	1. ผู้นำชุมชน	<p>1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1</p> <p>2. สังเกต</p>
C7 - โครงการพัฒนาที่ผ่านมา	<p>1. โครงการของภาครัฐ</p> <p>2. โครงการของภาค</p>	<p>1. ผู้นำชุมชน</p> <p>2. ส่วนราชการที่รับผิดชอบ</p>	<p>1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1</p> <p>2. ศึกษาจากเอกสาร</p>

	<p>เอกชน</p> <p>3. โครงการที่ชาวบ้านทำขึ้นเอง (ชื่อโครงการ/กิจกรรมของโครงการย้อนหลัง 5 ปี)</p>	3. ข้อมูลที่บันทึกไว้	3. สังเกต
<p>C8- ความเข้มแข็งของชุมชน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ 7. ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ ประองดอง 8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม/เสวนา 10. การช่วยผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรมยุติธรรม 12. การจัดทำแผนงานแก้ปัญหาชุมชน 	1. ชาวบ้าน	<p>1. สัมภาษณ์ตามแบบ บรร 2 ครั้งที่ 1 (มาจากข้อมูลดิบ สัมภาษณ์ 30 ครัว เรือน)</p>

ระดับรายบุคคล C9- อาชีพเดิม	1.อาชีพหลัก/รอง 2.ผลการประกอบอาชีพเดิม (เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวหรือไม่) 3.ปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C10- สมาชิกในครอบครัว	1.สมาชิกในครอบครัวและรายละเอียด เช่น จำนวน,อายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว,การมีงานทำ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C11- สภาพการอยู่อาศัย	1.มีบ้านของตนเองหรือไม่ ถ้าไม่มีพักอาศัยอย่างไร	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
C12- รายได้ของครอบครัว	1. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 2. ความเพียงพอของรายได้ต่อรายจ่าย	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C13- หนี้สินของครอบครัวกู้ยืมเงินกองทุน	1.จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนกู้ยืมเงินกองทุน 2. สาเหตุของการมีหนี้สิน	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

2. การประเมินปัจจัย

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน I1- นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1. รายละเอียดของ ระเบียบสำนักนายกฯ 2. รายละเอียด	1. ระเบียบสำนัก นายก 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่ง ชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
I2- การประชา สัมพันธ์	1. ช่วงเวลาที่มีการ ประชาสัมพันธ์ 2. ประเภทสื่อใน การประชาสัมพันธ์ 3. ความทั่วถึงใน การประชาสัมพันธ์ 4. เนื้อหาในการ ประชาสัมพันธ์	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง 4. ที่ทำการกองทุน หมู่บ้าน 5. เอกสารประชา สัมพันธ์	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจาก เอกสาร
I3- คณะอนุกรรมการ ระดับอำเภอที่เกี่ยวข้อง	1. จำนวนคณะ อนุกรรมการ 2. องค์ประกอบ คณะอนุกรรมการ 3. สักส่วน กรรมการภาคเอก ชน	1. พัฒนาชุมชน 2. คณะกรรมการกอง ทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจาก เอกสาร

	4. การปฏิบัติหน้าที่ ของส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง		
I4- คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา 4. การพ้นจาก ตำแหน่ง 5. ระยะเวลาในการ ดำรงตำแหน่ง	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจาก เอกสาร
I5- การเตรียมความ พร้อม การสร้าง ความรู้ความเข้าใจแก่ คณะกรรมการกอง ทุนหมู่บ้านและชาว บ้าน	1. วิธีการในการ เตรียมความพร้อม 2. เนื้อหาในการ เตรียมความพร้อม 3. จำนวนครั้งใน การเตรียมความ พร้อม 4. หน่วยงาน/ องค์ กรที่ทำหน้าที่ในการ เตรียมความพร้อม	1. คณะกรรมการกอง ทุนหมู่บ้าน 2. ส่วนราชการ 3. ชาวบ้าน 4. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ชาว บ้านตามแบบ บร.3 บร.9 (จาก ข้อมูลดิบ 30 ครั้ว เดือน) 2. สัมภาษณ์คณะ กรรมการกองทุน หมู่บ้าน
I6- เงินกองทุน 1 ล้านบาท	1. วันที่ได้รับอนุมัติ 2. การเก็บรักษา	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
I7- เงินทุนสะสม อื่นๆ	ประเภท/ จำนวน/ ที่ มาและการเก็บรักษา เงินทุนสะสมอื่นๆ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจาก เอกสาร

I8- บัณฑิตกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> ประวัติส่วนตัว ชื่อ, วุฒิการศึกษา, อายุ, เพศ, ภูมิลำเนา, สถานภาพสมรส, ความสามารถพิเศษ (ถ้ามี) บทบาทหน้าที่ 	<ol style="list-style-type: none"> บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน คู่มือนักศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาตนเอง ศึกษาจากเอกสาร
ระดับรายบุคคล I9- จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
I10- จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้ ที่มาของเงินทุน 	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I11- วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1. วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
I12- สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> สถานที่ในการประกอบอาชีพ วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ วัสดุในการประกอบอาชีพ 	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์

I13- ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ	1. ความรู้และทักษะที่มีอยู่	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	3. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 4. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I14- จำนวนแรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

3. การประเมินกระบวนการ

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน PC1- การจัดทำ ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้าน
PC2- การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน	1. กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
PC3-ระบบบัญชีกองทุน	1. จำนวนบัญชีที่จัดทำ (จำนวนเล่ม) 2. ชื่อบัญชี เช่น บัญชีลูกหนี้, บัญชีดุลเงินสัจจะ 3. ความเป็นปัจจุบัน 4. ผู้จัดทำ 5. ปัญหาและอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีกองทุน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

<p>PC4- กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน</p>			
<p>PC4.1- การรับสมัคร</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วงเวลาในการรับสมัครและเหตุผล 2. ค่าธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล 3. ขั้นตอนการรับสมัครและเหตุผล 4. คุณสมบัติผู้สมัครและเหตุผล 5. ปัญหาและอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
<p>PC4.2- การหมดสภาพสมาชิก</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การหมดสมาชิกภาพและเหตุผล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
<p>PC4.3- ประเภทสมาชิก</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การกำหนดประเภทสมาชิกและเหตุผล 		
<p>PC4.4- การทำทะเบียนสมาชิก</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเป็นปัจจุบันในการจัดทำ 2. ปัญหาและอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

<p>PC5- กิจกรรมเกี่ยวกับ การกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน</p> <p>PC5.1- ขั้นตอนการขอกู้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นตอนในการขอเงินกู้ 2. เอกสารประกอบการขอกู้ 3. ปัญหาและอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 4. เอกสารโครงการขอกู้เงิน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
<p>PC5.2- การคัดเลือกผู้กู้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและเหตุผล 2. วิธีคัดเลือกและเหตุผล 3. ปัญหาและอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
<p>PC5.3- การโอนเงินให้ผู้กู้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นตอนในการโอนเงิน 2. ปัญหาและอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 3. หลักฐานการโอนเงิน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
<p>PC5.4- การรับชำระหนี้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นตอนในการรับชำระหนี้ 2. ปัญหาและอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนที่ส่งเงินคืน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์

		3. เอกสารในการส่งเงิน	
PC6-การส่งเสริมการใช้เงินกู้			
PC6.1- การแนะนำวิธีทำธุรกิจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้แนะนำ 2. ประเด็นในการแนะนำ 3. วิธีการแนะนำ 4. จำนวนครั้งในการแนะนำ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PC6.2- การช่วยหาตลาด	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ช่วยหาตลาด 2. วิธีการในการส่งเสริมการตลาด 3. ปัญหาและอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PC7- การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ที่ทำการตรวจสอบ 2. วิธีการตรวจสอบ 3. จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4. ปัญหาและอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PC8- การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภทรายงานที่จัดทำ 2. ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่ 3. วิธีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน 3. เอกสารการจัดทำรายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร

	4. ปัญหาและอุปสรรค		
PC9- การจัดสรรผลประโยชน์	1. สัดส่วนในการจัดสรรและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC10- การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	1. ประเภทเครือข่าย 2. กลุ่มคนที่เข้ามาร่วมเครือข่าย 3. วิธีการสร้างเครือข่าย 4. ความพึงพอใจของคนที่เกี่ยวข้อง 5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างเครือข่าย 6. ปัญหาและอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน 3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบมีส่วนร่วม
ระดับรายบุคคล PC11- การใช้จ่ายเงินกู้	1. รายละเอียดของการใช้จ่าย	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC12- การหาความรู้เพิ่มเติม	1. วิิหาความรู้เพิ่มเติม	สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สังเกตจากการเสวนาตามแบบ บร.6

PC13- การหาตลาด	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีการหาตลาด 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำในการหาตลาด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PC14- การทำบัญชีใช้จ้างเงิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดทำบัญชี (มี/ไม่มี) 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำการจัดทำบัญชี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีใช้จ่ายเงิน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

4. การประเมินผลผลิต

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน PD1- จำนวนสมาชิก กองทุน	1. จำนวนสมาชิกเต็ม (ณ วันที่ตั้งกองทุน) 2. จำนวนสมาชิกที่มี การเพิ่มขึ้น/ลดลง 3. เหตุที่สมาชิกเพิ่ม ขึ้น/ลดลง	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ทะเบียนสมาชิก กองทุน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD2- จำนวนผู้ได้เงิน กู้	1. จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้ 2. จำนวนผู้ยื่นกู้ และผู้ได้รับอนุมัติ ให้กู้แต่ละครั้ง 3. จำนวนผู้ได้รับ อนุมัติให้กู้ต่อ จำนวนสมาชิกกอง ทุน (6 ส.ค. 45) 4. จำนวนผู้ได้รับ อนุมัติให้กู้ จำแนก ตาม บร.4 ข้อที่ 5	1. คณะกรรมการ กองทุน 2. บัญชีลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD3- ยอดเงินที่ให้กู้	1. ยอดเงินที่มีผู้มา ขอกู้และยอดเงินที่ ได้รับอนุมัติแต่ละ ครั้ง 2. ยอดเงินที่ได้รับ อนุมัติให้กู้ทั้งหมด (6 ส.ค. 45)	1. คณะกรรมการ กองทุน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

	3. ยอดเงินที่ได้รับ อนุมัติจำแนกตาม บร.4 ข้อ 5 นับถึง 5 ส.ค. 45		
PD4- จำนวนผู้ชำระ ค่าน้ำตามกำหนด	1. จำนวนผู้ชำระ ค่าน้ำตามกำหนด 2. จำนวนผู้ที่ไม่ ชำระค่าน้ำตามกำหนด 3. การแก้ไขปัญหา เมื่อผู้ที่ไม่ชำระค่าน้ำ ตามกำหนด	1. คณะกรรมการ กองทุน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร. 4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจาก เอกสาร
PD5- ยอดเงินที่มีการ ชำระค่าน้ำ	1. ยอดเงินผู้ที่มี ชำระค่าน้ำ ถึงเดือน สิงหาคม 2545 จำแนกเป็นเงินสด ดอกเบี้ย, ค่าปรับ	1. คณะกรรมการ กองทุน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร. 4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD6- กองทุนสะสม	1. ยอดเงินกองทุน สะสมแยกประเภท ตาม I 7 2. การใช้ประโยชน์ จากกองทุนสะสม	1. คณะกรรมการ กองทุน 2. บัญชีเงินฝากกอง ทุนสะสม	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจาก เอกสาร
PD7- การใช้เงินตาม วัตถุประสงค์	1. จำนวนผู้ที่ใช้เงิน ตามวัตถุประสงค์ โครงการ 2. จำนวนผู้ที่ใช้เงิน ไม่เป็นตามวัตถุประสงค์ โครงการ 3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงิน ตามวัตถุประสงค์	1. ผู้ตรวจสอบตาม PC7	1. สัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบ

PD8- ทักษะคติของชุมชนต่อกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะคติต่อกรรมการกองทุนในเชิง บวก /ลบ 2. ทักษะคติต่อกองทุน 1 ล้านบาทในเชิง บวก / ลบ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุน 2. สมาชิกและชาวบ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.9
PD9- การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้ (หลังจากทำ PC10)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภทเครือข่ายที่เกิดขึ้น 2. กิจกรรมของเครือข่ายที่เกิดขึ้น 3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์กรเครือข่าย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัณฑิตกองทุน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รายงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตกองทุน (ตัวเอง)
PD10- การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน 2. ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุน 2. สมาชิกกองทุน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 10
PD11- ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกและชาวบ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 และ บร.7 (จากข้อมูลดิบ 30 ครัวเรือน) 2. สังเกต

	<p>7. ครอบครัวยุบถุ่น รักใคร่ปรองดอง</p> <p>8. การรวมกลุ่ม</p> <p>9. การประชุม/ เสวนาสม่ำเสมอ</p> <p>10. การช่วยเหลือผู้ ด้อยโอกาส</p> <p>11. มีผู้นำชุมชนที่มี คุณธรรม ยุติธรรม</p>		
<p>ระดับรายบุคคล</p> <p>PD12- ผลที่ได้ตาม วัตถุประสงค์ของการ นี้</p> <p>PD12.1- ผลโดยตรง</p> <p>PD12.2- ผลโดยอ้อม</p>	<p>1. ผลการใช้เงินกู้ตาม วัตถุประสงค์ของ โครงการ</p> <p>1. ประสบการณ์</p> <p>2. การยอมรับจากชุมชน</p>	<p>1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้</p> <p>1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับอนุมัติ เงินกู้</p>	<p>1. สัมภาษณ์</p> <p>2. สังเกต</p> <p>1. สัมภาษณ์</p> <p>2. สังเกตตามแบบ บร.10</p>

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (บร.) และแบบเก็บข้อมูลอื่นๆเพิ่มเติม เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองดังนี้

1. แบบรายงาน บร.1 แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน
2. แบบรายงาน บร.2 แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
3. แบบรายงาน บร.3 แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะชีวิตที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. แบบรายงาน บร.4 แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน
5. แบบรายงาน บร.5 แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
6. แบบรายงาน บร.6 แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. แบบรายงาน บร.7 แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนคติของประชาชน
8. แบบรายงาน บร.8 โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
9. แบบรายงาน บร.9 แบบบันทึกการสัมภาษณ์
10. แบบรายงาน บร.10 แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน
11. แบบรายงาน บร.11 แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี
12. แบบรายงาน บร.12 การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสังเกตและบันทึก

การสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

2. การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ (บร.)

3. การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

4. การศึกษาเจาะลึกรายการหนี้ จากสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้เงินที่มีวัตถุประสงค์การกู้ที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data) เป็นกระบวนการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มา จัดกระทำให้เป็นระบบ ระเบียบ เพื่อสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการทำความเข้าใจ แปลความ และสรุปความโดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนของการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล การจำแนกประเภทของข้อมูล แล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์โดยการเลือกใช้ค่าสถิติที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ระดับของข้อมูล เป็นต้น แล้วนำข้อมูลนั้น ๆ มาคำนวณด้วยมือ เครื่องคำนวณ หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ ประเภทของการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะตัวเลขแล้วสรุปผลโดยใช้ค่าสถิติ เพื่อที่จะนำค่าสถิติไปใช้ตอบคำถามในประเด็นที่ต้องการ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นกระบวนการการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของข้อความที่เขียนบรรยายความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดให้ แล้วสรุปผลโดยการประมวลความคิดเห็นเป็นข้อความที่จะนำไปใช้อธิบายในประเด็นที่ต้องการ

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

ผลการประเมินบริบทชุมชน

บริบทระดับประเทศ

ความยากจนของประชาชนในประเทศไทย คือการมีหนี้สินและขาดเงินทุนหมุนเวียนขาดโอกาสที่จะพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะแก้ไขปัญหาความยากจน โดยได้กำหนดนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการจัดการกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การดำเนินธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำคัญในการพัฒนาในการพัฒนาเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงควรให้ความสนใจต่อการดำเนินการเป็นอย่างยิ่ง และ(ประกอบการควรให้ความสนใจต่อนโยบายของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ต่อรัฐสภา แสดงเจตนารมณ์ ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งมั่นสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ เพื่อประโยชน์สุขของประเทศไทยนั้น มีหลายๆ ประเด็น และหลายๆ ประเด็นมีนโยบายที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยตรง อย่างเช่น นโยบายการสร้างรายได้ นโยบายด้านพาณิชย์ และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

นโยบายการสร้างรายได้ ได้พูดถึงการแก้ปัญหาหนี้สินของประเทศด้วยการสร้างรายได้โดยการสร้างรายได้ทุกระดับ โดยส่งเสริมแนวทางธุรกิจพอเพียงตามศักยภาพของชุมชน ส่งเสริมการรวมตัวเพื่อดำเนินธุรกิจระดับชุมชน เร่งพัฒนาผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมสู่ตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างเสริมรายได้ให้กับ

ประชาชนอย่างเป็นระบบและฐานการผลิตของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีแนวนโยบายครอบคลุม 3 ด้าน คือ

1. ด้านการเกษตร ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร โดยการปรับโครงสร้างด้านสินเชื่อ การส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน ส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินโดยพัฒนาการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐาน

2. ด้านอุตสาหกรรม รัฐบาลได้มีแนวนโยบายดังนี้

1) ปรับโครงสร้างการผลิตในการผลิตภาคอุตสาหกรรม โดยคำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติ ทักษะฝีมือภูมิปัญญาไทย

2) เสริมสร้างให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐาน

3) พัฒนาอุตสาหกรรมด้านบุคลากร แรงงาน ให้สอดคล้องกับทิศทางพัฒนา

4) สนับสนุนส่งเสริมความร่วมมือในการวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเทคโนโลยีระหว่างภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา

5) ส่งเสริมบทบาทสถาบันการเงิน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

3. ด้านบริการและการท่องเที่ยว เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ทั้งเชิงอนุรักษ์ เชิงสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ ทั้งในรูปแบบการจัดสหกรณ์การท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนรวมทั้งการเพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวกสร้างความปลอดภัย

4. นโยบายด้านพาณิชย์และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยการผลักดันให้มีการแข่งขันเสรี เวทีการค้าระหว่างประเทศ ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าสินค้า รวมทั้งส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ แต่เกี่ยวข้องกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยตรงคือ การส่งเสริมให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถดำรงอยู่และปรับตัวรองรับการแข่งขัน การเปิดเสรีด้านการค้าและบริการได้

ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

รัฐบาลได้หันมาสนับสนุนนโยบายอุตสาหกรรมเพื่อส่งออก (Export Oriented Industries) แต่ตลาดภายในมีกำลังซื้อจำกัด ประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรมมีรายได้ต่ำกำลังซื้อต่ำกว่าการเพิ่มของผลผลิต ยิ่งกว่านั้นจำนวนลูกจ้างแรงงานแม่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ถูกกดค่าจ้าง รัฐบาลควบคุมการเรียกร้องต่อตรง กำลังซื้อจากส่วนนี้จึงต่ำเช่น

เดียวกัน ทางออกจึงต้องเป็นการส่งออก แต่การส่งออกต้องแข่งขันในตลาดโลก การแข่งขันมีเพียง 2 ด้านคือ ด้านคุณภาพของสินค้าและราคา

โครงสร้างอุตสาหกรรมไทย

เป็นโครงสร้างของการพึ่งพา เป็นอุตสาหกรรมที่พึ่งพาการนำเข้า ยิ่งผลิตภัณฑ์มากยิ่งต้องนำเข้ามาก กล่าวคือ นำเข้าเครื่องจักร วัตถุดิบแปรรูปและเทคโนโลยี ตารางข้างล่างนี้ชี้ให้เห็นว่ามูลค่าการนำเข้าเครื่องจักรและสินค้าเพื่อการอุตสาหกรรมนั้นมีสัดส่วนเป็นกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่าการนำเข้า

โครงสร้างการนำเข้าของไทย

กลุ่มสินค้า	2530	2531	2532
สินค้าอุปโภคบริโภค	10.0	8.6	12.6
สินค้าแปรรูปเพื่อการผลิต	37.0	33.9	35.9
เครื่องจักร	29.7	39.2	48.8
อื่นๆ	23.3	18.3	2.7

ที่มา : จำนวนจากตัวเลขของธนาคารแห่งประเทศไทย

การขาดดุลการค้าของไทย

ปี	ยอดขาดดุลการค้า	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของ GDP
2531	109,544	7.2
2532	146,364	8.2
2533	254,635	12.2
2534	233,201	9.7
2535	208,601	7.3
2536	230,733	7.2
2537	231,437	6.4
2538	357,276	8.4
2539	420,725	9.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ยกตัวเลขในช่วง 2531 – 2539 มาแสดงก็เพราะว่า ช่วงนี้คือยุคทองของการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม สัดส่วนของสินค้าอุตสาหกรรมส่งออกสูงถึงร้อยละ 74 – 75 ของข้อมูลการส่งออกทั้งหมด แต่ปรากฏว่ายอดขาดดุลการค้ากลับเพิ่มสูงขึ้น มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมขาดดุลการค้าประมาณ 10,000 – 12,000 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่าการค้าไทยเกิดความผิดพลาด เพราะการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยเป็นการพัฒนาที่พึ่งตนเองมากเกินไป ขณะที่ภาคเกษตรพึ่งพาน้อยมากกับไม่ได้รับการช่วยเหลือเท่าที่ควรหากมีการพัฒนาการเกษตรและยกระดับไปสู่เกษตรอุตสาหกรรมก็คงไม่ประสบปัญหาการขาดดุลการค้ามากมายดังที่เป็นอยู่

บริบทระดับท้องถิ่น

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน โลกเพชร

เดิมที เป็นที่ว่างเปล่าร้างอยู่ในเขตของหมู่ที่ 6 บ้านสระมนโนราห์ ชาวบ้านดั้งเดิมเรียกที่ตรงนี้ว่า “เค้นจอมพล” แล้วต่อมาชาวบ้านที่ย้ายมาอยู่ที่นี่เพราะ เดิมชาวบ้านนี้อยู่แหล่งสลัมแถวหน้าเมรุ มอสูง และตรอกแม่โจง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โคนไถ่ที่ให้มาอยู่ในที่ที่ทหารได้จัดสรรขึ้นเพื่อให้ชาวบ้าน ได้อพยพมาอยู่ที่ตรงนี้ เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2529 เดิมได้ขึ้นอยู่ในเขตหมู่ที่ 6 บ้านสระมนโนราห์ แล้วได้แยกมาเป็นหมู่ที่ 14 บ้านโลกเพชร เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 รวมเป็นเวลาจนถึงปัจจุบันประมาณ 15 ปีมาแล้ว โดยมีกลุ่มคนกลุ่มแรกที่เรียก้องสิทธิและเริ่มก่อตั้งหมู่บ้าน ดังนี้

- นายบุญช่วย เสริมใหม่	- นายอุไร อินทราณี
- นายเสรี ถนอมเสรี	- นายไทรรัฐ อันสุวรรณ
- นายสมชาย อ้อเจริญ	- นายโป๊ย แซ่เฮ้ว

สภาพโดยทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

เทศบาลตำบลโลกกรวด เดิมเป็นสุขาภิบาลตำบลโลกกรวด ซึ่งได้จัดตั้งเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2510 ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเมืองนครราชสีมา โดยมีระยะห่างจากเมืองนครราชสีมา ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ไปทางทิศตะวันตก เป็นระยะทาง 20 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 6 หมู่บ้านของตำบลโลกกรวด คือ บ้านหนองหว้า หมู่ที่ 1 , บ้านโลกกรวด หมู่ที่ 2 , บ้านคอนแค้น หมู่ที่ 3 , บ้านละลมหม้อหมู่ที่ 4

บ้านสระมนโนราห์ หมู่ที่ 6 ,บ้านโคกเพชร หมู่ที่ 14 รวมพื้นที่ประมาณ 3 ตารางกิโลเมตร ต่อมาได้เปลี่ยนจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาล เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 มีเขตดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ตั้งแต่หลักเขตที่ 1 ซึ่งตั้งอยู่ปากคลองละลมหม้อ ฝั่งทางใต้ เลียบตามริมคลองละลมหม้อฝั่งใต้ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ถึงหลักเขตที่ 2 ซึ่งตั้งอยู่ริมทางรถไฟ

ทิศตะวันออก จากหลักเขตที่ 3 เป็นเส้นทางไปทางทิศใต้ผ่านทางหลวงแผ่นดินสายสระบุรี – นครราชสีมา หมายเลข 2 ระยะทาง 250 เมตร

ทิศใต้ จากหลักเขตที่ 3 เป็นเส้นขนานกับทางหลวงแผ่นดินสายสระบุรี – นครราชสีมา หมายเลข 2 ไปทางทิศตะวันตกถึงหลักเขตที่ 5 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากทางหลวงแผ่นดินสาย สระบุรี – นครราชสีมา ประมาณ 236.60 กิโลเมตร ตามแนวเส้นตั้งจาก 250 เมตร

ทิศตะวันตก จากหลักเขตที่ 5 เป็นเส้นตรงไปทางทิศเหนือบรรจบหลักเขตที่ 1

หมู่บ้านโคกเพชร หมู่ที่ 14 ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันตกของจังหวัดนครราชสีมา ระยะทางห่างจากจังหวัดประมาณ 18 กิโลเมตร มีอาณาเขต ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ทางหลวงสายที่ 2 มิตรภาพ
ทิศใต้	ติดต่อกับ	โรงเรียนโคกเพชรสระมนโนราห์สามัคคี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	โรงงานเจริญโภคภัณฑ์ (อีสาน) จำกัด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพโคกกรวด

สภาพภูมิศาสตร์บ้านโคกเพชร

โดยส่วนใหญ่แล้วบ้านเรือนจะอยู่ติดกันเพราะว่าที่ดินที่จัดสรรขึ้น จะจัดสรร 1 ลีอก จะมีพื้นที่ 30 ตารางวา เท่ากันหมดทุกลีอก และจะต้องเสียค่าเช่าที่กับราชพัสดุ ปีละ 249 บาท พื้นที่ทั้งหมดหมู่บ้านมีทั้งหมด 548 ไร่ ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร แต่ชาวบ้านไปเช่าที่นอกพื้นที่เลี้ยงหมู เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ และเลี้ยงปลาถูก เป็นพื้นที่ของหมู่บ้านใกล้เคียง เช่นหมู่บ้านหนองรังกา

ส่วนสภาพภูมิอากาศนั้นจะมี 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เดือนพฤศจิกายน ถึง กุมภาพันธ์ ประมาณ 10-20 องศาเซลเซียส

ฤดูร้อน เดือนมีนาคม ถึง มิถุนายน ประมาณ 35-41 องศาเซลเซียส
 ฤดูฝน เดือนกรกฎาคม ถึง ตุลาคม ประมาณ 30-38 องศาเซลเซียส
 อาชีพโดยรวมส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้าง และค้าขาย

ประชากร

พ.ศ.	ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
2545	229	1,334	1,331	2,665
คิดเป็นร้อยละ		50.06	49.94	100

สภาพที่ดิน

โดยทั่วไปสภาพพื้นดินแถวตำบลโคกกรวดเป็นดินร่วนปนทราย แต่ตั้งแต่เดิมมาสภาพดินแถวบ้านโคกเพชร จะมีลักษณะเป็นดินทรายแดงเสียส่วนใหญ่

ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ

พื้นที่ที่มีต้นไม้มาก คือ เขตวัด (สำนักสงฆ์บ้านโคกเพชร) ด้านหน้าของหมู่บ้าน

แหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชน

มีบ่อกักเก็บน้ำบริเวณสำนักสงฆ์ และมีบ่อน้ำโยก 2 บ่อ

โครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคมขนส่ง

- ทางหลวงหมายเลข 2 ถนนมิตรภาพ (สระบุรี - นครราชสีมา)
- คอนกรีตเสริมเหล็กอย่างดี 8 เลนส์
- ถนนตัดผ่านหมู่บ้าน เป็นถนนลาดยาง 2 เลนส์ ออกไปหมู่บ้านหนองรังกา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และอำเภอปักธงชัยได้

ถนนภายในหมู่บ้านแบ่งออกเป็น 16 ซอย

ถนนลูกรัง เมื่อ พ.ศ. 2529 ยาว ทั้งหมด 1,600 เมตร

ถนนคอนกรีต เริ่มเมื่อ พ.ศ. 2540 ยาว ทั้งหมด 1,000 เมตร

ถนนลูกรังตอนนี้มีอยู่ 3 ซอย รวมทั้งหมดประมาณ 600 เมตร

ถนนรอบหมู่บ้านทั้งหมด 1,500 เมตร

การประปา

หน่วยงานที่เป็นเจ้าของกิจการประปา คือ เทศบาลตำบลโคกกรวด จำนวนที่ใช้น้ำประปาในเขตเทศบาลโคกกรวด จำนวน 2,030 ราย น้ำประปาที่ผลิตได้ประมาณ 1,750 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน น้ำประปาที่ใน น้ำประปาที่ใน ลูกบาศก์เมตรต่อวัน แหล่งผลิตน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปา คือ อ่างเก็บน้ำลำตะคอง (คลองไผ่) โดยมีลำตะคองฝ่ายเทศบาลตำบลโคกกรวด

ภายในหมู่บ้านมีประปาบาดาลไว้ใช้ยามขาดน้ำ โดยมีการจัดตั้งขึ้นตอนที่ประปาของเทศบาลได้ขาดน้ำ ตอนนี้มีสมาชิกประปาหมู่บ้านทั้งหมด 215 ราย จึงทำรายได้เพื่อใช้จ่ายภายในหมู่บ้าน

ระบบเสียงตามสาย

ระบบเสียงตามสายของหมู่บ้านมีมานานแล้วประมาณ 12 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2533 เปิดทุกวัน ตั้งแต่ 06.00 – 07.00 น. และทุกครั้งที่ข่าวที่ต้องการประชาสัมพันธ์ และอีกหนึ่งเครื่องอยู่ที่สำนักสงฆ์เพื่อที่จะประชาสัมพันธ์เรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นที่สำนักสงฆ์ เช่น การทำบุญ และเวลายามงานที่สำนักสงฆ์

ไฟฟ้า

ไฟฟ้าเริ่มเข้าในหมู่บ้านตั้งแต่เริ่มย้ายเข้ามาอยู่เลย ตั้งแต่ พ.ศ. 2529

ระบบสังคมและวัฒนธรรม

เครือญาติ

ในการจัดทำนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับครอบครัวที่มีขึ้นเสียงและมีผู้เคารพนับถือในหมู่บ้านและเป็นผู้ที่มาอยู่ตั้งแต่เริ่มต้นแล้วมีการสืบทอดตระกูลต่อมาอีก

ผู้นำและการเมืองการปกครอง

ภายในหมู่บ้านโลกเพชรมีพื้นที่ ที่อยู่ในเขตเทศบาล จะมีกรรมการชุมชนเป็น
แกนนำอยู่ ชุมชนชื่อว่า “ชุมชนนครินทร์” และเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปกครองอยู่ มี
ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำหมู่บ้าน คือ

ผู้ใหญ่ด้วง อุ่มกิ่ง

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านอีก 2 คน คือ

1. นายหวล กักดินอก

2. นายเฮม ขอมอบกลาง

สมาชิก อบต. 2 คน คือ

1. นายพุง อยู่สบาย

2. นายโปย มงคลชัยนาม

ประธาน อสม. คือ

นางปราณี เข็มนอก

สตรีแม่บ้าน คือ

นางอุไรวรรณ เรืองวิเศษ

กรรมการฝ่ายการศึกษา

นายไกร จงจอหอ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายชาติ ชลละอ

2. นายบุญรอด ยางธิสาร

3. นายเอี่ยม ภิญโญ

4. นายชัยชนะ กลิ่นศรีสุข

ตัวแทนกลุ่มเกษตรกร

นายอำนาจ บกหมื่นไวย

กลุ่มปศุสัตว์

นายแดง โสภา

ฝ่ายการคลัง

นายวัลลภ อร่ามทิพย์

กรรมการ รวมทั้งสิ้น 15 คน

ด้านเศรษฐกิจ

ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างรายวัน ทำให้เศรษฐกิจของชาวบ้านแถวนี้เป็นแบบคลองตัวเพราะ มีการใช้จ่ายกันทุกวัน

วัดและประเพณี

ในหมู่บ้านมีสำนักสงฆ์ประจำหมู่บ้าน เมื่อมีงานบุญจะทำกันที่ศาลาสำนักสงฆ์ เช่น ทุกวันวันพระจะมีการตักบาตรที่สำนักสงฆ์ และมีการตักบาตรทุกวันโดยที่จะมีพระสงฆ์เดินออกบิณฑบาตรทุกวัน เวลา 06.00 น.

- เดือนมกราคม ทำบุญปีใหม่
- เดือนเมษายน ทำบุญปีใหม่ไทย สงกรานต์
- เดือนกรกฎาคม ทำบุญเข้าพรรษา
- เดือนสิงหาคม ทำบุญวันแม่แห่งชาติ
- เดือนตุลาคม ทำบุญออกพรรษา
- เดือนธันวาคม ทำบุญวันพ่อแห่งชาติ และส่งท้ายปีเก่า

โรงเรียนและการศึกษา

พื้นที่ใกล้เคียงมีโรงเรียนที่เด็กในหมู่บ้านได้เรียนคือ โรงเรียนโคกเพชรระดมโนราห์สามัคคี มีนักเรียนทั้งหมด 202 คน มีครูทั้งหมด 11 คน แบ่งออกเป็นชั้นปีดังต่อไปนี้

- ชั้นอนุบาล 1	มี	1	ห้อง	มีเด็ก	25	คน
- ชั้นอนุบาล 2	มี	1	ห้อง	มีเด็ก	28	คน
- ชั้น ป.1	มี	1	ห้อง	มีเด็ก	28	คน
- ชั้น ป.2	มี	1	ห้อง	มีเด็ก	24	คน
- ชั้น ป.3	มี	1	ห้อง	มีเด็ก	20	คน
- ชั้น ป.4	มี	1	ห้อง	มีเด็ก	23	คน
- ชั้น ป.5	มี	1	ห้อง	มีเด็ก	23	คน
- ชั้น ป.6	มี	1	ห้อง	มีเด็ก	31	คน

โรงเรียนโคกเพชรระดมโนราห์สามัคคี ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม

สุขภาพอนามัย

มีโรงพยาบาลใกล้หมู่บ้าน คือ โรงพยาบาลแม่และเด็ก (ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ เขต 5 นครราชสีมา) และมีคลินิกอยู่ในหมู่บ้านอีก 2 คลินิก คือ 1. คลินิกเจริญตาก มีแพทย์โรงพยาบาลเซนเมรี่ และ 2. คลินิกการพยาบาลโดยมีพยาบาลที่โรงพยาบาลแม่และเด็ก และมีร้านขายยาอีก 1 ร้านคือ ร้านปัจฉยสี

ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินหน่วย A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

1. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า

1) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีหมู่บ้านพบว่า ประชาชนเข้าใจว่าทางรัฐบาลช่วยให้เศรษฐกิจภายในหมู่บ้านมีการยกระดับประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีอาชีพเพื่อหาเลี้ยงตัวเองและครอบครัวและพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่เดิมแล้วให้เจริญ เติบโตรายได้ให้ดีขึ้น สร้างงานให้แก่ผู้ที่ไม่ม่มีเงินลงทุน

2) เงิน 1 ล้านบาท เป็นเงินลงทุนที่ทางรัฐบาลอยากให้ประชาชนเอาเงินนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดและให้ได้ประโยชน์มากที่สุด

3) คณะกรรมการที่ได้มานั้นเป็นกรรมการรุ่นบุกเบิกต้องเริ่มต้นใหม่ทุกอย่าง คณะกรรมการชุดนี้จึงปฏิบัติงานอย่างดีที่สุดเพื่อให้เงินนั้นงอกเงยมีดอกมีผลมากที่สุด และเงินนั้นไม่สูญหายเพื่อดำเนินงานกองทุนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีรายชื่อดังนี้

(1) นายวัลลภ อร่ามทิพย์	ตำแหน่ง	ประธานกองทุน
(2) นายสุพนธ์ ฝีมื้อसान	ตำแหน่ง	รองประธาน
(3) นางทศนาฏ เจริญเดช	ตำแหน่ง	เลขานุการ
(4) น.ส.วัฒนา ยลละออ	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
(5) น.ส.รุ่งทิวา ทองตะคุ	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยเหรัญญิก
(6) นางดาวเรือง ขวัญเพ็ง	ตำแหน่ง	ผู้ตรวจสอบ
(7) นางวรรณภา พลอยเพชร	ตำแหน่ง	ผู้ตรวจสอบ
(8) นายแดง โสกา	ตำแหน่ง	ผู้ตรวจสอบ
(9) นางอุไรวรรณ แก้วมารยา	ตำแหน่ง	ผู้ตรวจสอบ
(10) นายบุญรอด ยางธิสาร	ตำแหน่ง	ผู้ตรวจสอบภายใน

(11) นายสุวรรณ	คำจันทร์	ตำแหน่ง	ประชาสัมพันธ์
(12) นายละมุล	ไขกึ่ง	ตำแหน่ง	ประชาสัมพันธ์
(13) นายคนัย	อุ่มกึ่ง	ตำแหน่ง	เร่งรัดหนี้สิน

2. ผลการประเมินกระบวนการ

1) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน พบว่า มีการส่งเอกสารขอผู้ตามลำดับและมีการตรวจสอบอีกที่ว่าสมควรให้กู้เงินจำนวนมากน้อยเพียงใดและตามลำดับการส่ง จุดเด่นคือตามลำดับก่อนหลัง จุดคือยเอกสารบางอย่างไม่ครบแต่มีการตรวจสอบก่อนคือการสังเกตและสอบถามกับเจ้าตัวเพื่อให้รู้ถึงภาวะต้องการใช้เงินมากน้อยเพียงใดและเงินเท่าไรจึงจะพอกับความสามารถในการส่งเงินเป็นรายเดือน

2) กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่ากรรมการผู้ที่ทำบัญชีมีการอบรมจากทางอำเภอแล้ว และมีการทำบัญชีให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอและมีการลงตัวของระบบบัญชีด้วย

3. ผลการประเมินผลผลิตผลโดยตรง พบว่า จำนวนผู้กู้ได้ 102 ราย มียอดเงินกู้ 904,298 บาท ผู้ที่กู้ไปแล้วบางรายไม่สามารถส่งเงินตามกำหนดได้ จึงมีค้างอยู่มากเพราะบางท่านกู้เงินเกินกำลังที่จะส่งได้

1) ผลกระทบโดยตรง ทำให้เงินกู้ยืมมีการชะงักไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร และทำให้สมาชิกบางท่านที่ยังกู้ไม่ได้เกิดความเคลือบแคลงใจว่าทำไมจึงให้ผู้กู้นั้น และมีการพูดกันอย่างแพร่หลาย

2) ผลกระทบทางอ้อม มีสมาชิกบางรายมีอคติกับกองทุนหมู่บ้านจึงทำให้มีผู้กู้เงินน้อยและมีเงินค้างอยู่ในบัญชีมากและทำให้ดอกเบียต่ำด้วย

ผลการประเมินหน่วยระบบ B ระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย

1. ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัว

ประสบการณ์ในการดำเนินงานกิจการของผู้กู้ ความรู้ความสามารถของผู้กู้แต่ละราย ส่วนใหญ่ในหมู่บ้านนี้กู้เงินเพื่อขยายกิจการที่มีอยู่เดิมแล้วแต่ขาดการปรับปรุงให้ดีขึ้นเมื่อกู้เงินได้แล้วสมาชิกมีการปรับปรุงร้านค้าและกิจการนั้นมากขึ้น กลุ่มผู้กู้เพื่อเลี้ยงสัตว์ก็มีการขยายกิจการให้ใหญ่ขึ้นเพื่อเพิ่มรายได้

2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า

จำนวนเงินที่ได้จากการกู้กองทุน มีความเหมาะสมกับกิจการนั้น ๆ และกำลังการส่งชำระคืนเงินกู้ที่สบาย ๆ ไม่เดือดร้อนแม้แต่อยู่ในภาวะที่ขาดทุนเพราะกรรมการสังเกตเห็นแล้วว่าผู้กู้เงินนี้ จะมีความสามารถมากน้อยเพียงใดและต้องไม่ตกให้เป็นภาระของผู้รับประกันมากนัก

3. ผลการประเมินกระบวนการ

การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้กู้แต่ละราย พบว่าผู้กู้มีการวางแผนการตลาดกันเอง ไม่มีภาครัฐมาเกี่ยวข้องเพราะเป็นกิจการของครอบครัวซึ่งทำภายในครอบครัวขาดตลาดขายเองส่งเองจัดการเองภายใน มีการผลิตของตรงตามที่ถูกคำสั่งมาและเป็นไปตามเป้าที่ผู้วางแผนไว้ดี บางรายมีการกักตุนสินค้าที่คาดเดาว่าจะมีการขาดตลาดจึงทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและได้ราคาที่ดีอีกด้วย

4. ผลการประเมินผลผลิต

ผลโดยตรง รายได้ดีมีการขาดทุนอยู่น้อยมาก ส่วนมากได้กำไรเพราะมีการวางแผนที่ดีมีระบบ ผู้กู้มีผลผลิตเพียงพอต่อความต้องการทางด้านตลาด และมีการผลิตของส่งตามเวลาที่นัดหมายไม่ทำการเสียเวลาและเสียลูกค้าได้หากแต่ว่าของหมดจริง ๆ

ผลกระทบโดยตรง ผู้กู้มีการขยายกิจการร้านค้าให้ใหญ่ขึ้นเพื่อความเพียงพอของลูกค้า ผู้กู้ได้ทำกิจการด้วยเทคนิควิธีที่ดีขึ้นเพื่อตอบสนองแก่ลูกค้าที่เพิ่มขึ้นทำให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ผลกระทบทางอ้อม ผู้กู้พึ่งพาตนเองได้มีศักยภาพสูงขึ้นมีความเข้มแข็งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืนและยาวนานมีการกลับมาอยู่ยังถิ่นฐานเดิมเพื่อมาดูแลพ่อแม่ที่อยู่ที่บ้าน

ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีการและตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวชี้วัดประมวลเทคนิควิธีการดำเนินงาน หมายถึง การจัดกลุ่มผู้กู้ที่ทำกิจการเดียวกันให้กระบวนการที่ดี ในแนวคิดเชิงระบบ

ประเภทอาชีพ

1. การผลิตทางการเกษตร
  - เลี้ยงสัตว์
2. ค้าขาย
  - ขายของชำ

- อาหารสด
- เสื้อผ้าสำเร็จรูป
- อาหารตามสั่ง

3. การบริการ

- เสริมสวย
- เย็บผ้า
- ซ่อมรองเท้า

ตารางการประมวลเทคนิค

อาชีพ	ปัจจัยนำเข้าที่ดี	กระบวนการที่ดี	ผลผลิตที่ดี
เลี้ยงสัตว์	- คัดเลือกสายพันธุ์ ที่ดีแข็งแรงและ เป็นที่ต้องการของ ตลาด	- ทำรั้วกันที่แข็งแรง - เปลี่ยนน้ำและ อาหารทุกวัน - ให้วัคซีนและฆ่าเชื้อ ทุกสัปดาห์	- ได้ขนาดใหญ่และ ปลอดเชื้อ สะอาด - ได้ราคาตามที่ ต้องการ
ค้าขาย	- อยู่ในทำเลที่ดี - มีการประชาสัมพันธ์	- ของไม่ค้างสต็อก เพราะซื้อสินค้าทุก วันเพื่อให้ได้สินค้าที่ สดและใหม่	- ทำให้มีเงินทุนหมุน เวียนทุกวันและสินค้า ขายหมดวันต่อวัน
ช่างเย็บผ้า	- อยู่ในเขตที่มีโรง งานอยู่เยอะ	- จัดทำตามหน้าที่ที่ ตนเองถนัด	- สามารถเย็บเสื้อผ้าเพื่อ ส่งร้านค้าได้เร็วขึ้น และสะดวกมากขึ้น
เสริมสวย	- ทำเลที่ดี - มีลูกค้าประจำ	- มีการว่าจ้างลูกจ้าง มาเพื่อช่วยทำ	- สามารถทำให้ลูก ค้าพอใจถึงการบริการ ที่ดีและรวดเร็วทันใจ
ช่างซ่อมรองเท้า	- ไม่มีคู่แข่ง	- ใช้เทคโนโลยีที่ สะดวกและทำได้รวด เร็ว	- สามารถทำให้ลูกค้า ได้พึงพอใจไม่ต้องเดิน ทางไปในตัวอำเภอ เมือง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน บ้านโคกเพชร หมู่ที่ 14 ตำบลโคกกวาด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สรุปผลได้ ดังต่อไปนี้

1. การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ พบว่า

1) การเกิดกองทุน พบว่า ประชาชนมีการอยู่ดีกินดีขึ้นจากเมื่อก่อนชาวบ้านออกไปทำงานต่างจังหวัดกัน ตั้งแต่มีกองทุนชาวบ้านที่เคยไปทำงานที่ต่างจังหวัดก็หันกลับมาอยู่ที่บ้านเดิมถิ่นฐานเดิมอย่างมีความสุขไม่ทุกข์ร้อนกับการไม่มีอาชีพรองรับ เมื่อกองทุนเกิดชาวบ้านมีการกู้ยืมเงินมาทำทุนสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวของตนเอง ทำให้มีอยู่มีกินอย่างไม่อดอยากมากนัก

2) ระบบบริหารกองทุน พบว่า เป็นไปตามระบบอย่างยิ่ง มีการจัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบันเพื่อให้สมาชิกได้ตรวจสอบได้ตลอดเวลาหากคิดว่าการไม่โปร่งใส มีการประกาศทุกครั้งเมื่อมีการประชุม หากสมาชิกต้องการที่จะเข้ามารับฟังการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ และมีการประกาศข่าวสารที่สมาชิกสมควรรู้ เพื่อให้สมาชิกได้รับทราบวิธีการดำเนินการของคณะกรรมการให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ชอบ

3) การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง พบว่ามีการเกิดอาชีพใหม่ๆ เพื่อที่สมาชิกได้เห็นสมควรที่จะรับเอาสิ่งที่ดีที่ควร

4) การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า ชาวบ้านมีความรักใคร่กลมเกลียวกันทำให้เศรษฐกิจภายในหมู่บ้าน มีการซื้อของที่อยู่ในหมู่บ้านและคนในหมู่บ้าน เพราะภายในหมู่บ้านมีของดีของหมู่บ้านเป็นน้ำเต้าหู้ สุครมาจากเมืองจีนแท้ ๆ

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้อาชีพ 4 กลุ่มในหมู่บ้าน สรุปได้ดังนี้

(1) อาชีพค้าขาย มีการวางแผนการขายที่ดี การคิดกำไรอย่างเหมาะสมไม่มากไม่น้อยจนเกินไปนัก มาการส่งเสริมการขายที่ดี ขยันในการทำกิจการของตนเองอย่างดีเยี่ยม ผลผลิตได้คุณภาพดีเสมอลูกค้าไม่มีการตำนิมาเลยทำให้กิจการเจริญรุ่งเรืองอย่างดีมาก

(2) อาชีพเลี้ยงสัตว์ มีการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์กันขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเทคนิคในการเลี้ยงสัตว์ให้มีคุณภาพที่ดีเพื่อที่จะส่งผลิตภัณฑ์ให้กับทางด้านตลาดและทำให้มีคุณภาพที่ดีและได้ราคาที่ดีไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

(3) อาชีพรับจ้าง มีการรับเหมาทำกิจการที่ใหญ่ขึ้นเพราะมีเงินทุนทำให้ขยายงานได้อย่างมีระบบที่ดีขึ้น

(4) อาชีพให้บริการ เสริมสวย, เย็บผ้า, เย็บรองเท้า เนื่องจากเมื่อก่อนภายในหมู่บ้านไม่มีร้านซ่อมรองเท้าแต่สมาชิกบางท่านที่มีอาชีพเป็นช่างทำรองเท้าได้กู้เงินไปเพื่อทำกิจการซ่อมรองเท้าในหมู่บ้าน จึงได้กลับมาทำงานในบ้านของตนเอง

5) การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า สภาพโดยรวมของหมู่บ้านมีความเข้มแข็งที่คืออย่างยิ่ง เพราะมีระบบสาธารณูปโภคที่พร้อมเพียงอยู่แล้ว ด้านการเงินก็มีสภาพคล่องตัวเพราะมีกองทุนหลายกองทุนในหมู่บ้าน เช่นกองทุนสัจจะสะสมทรัพย์ มีฉาปนกิจสงเคราะห์หมู่บ้านเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน มีตลาดสดอยู่ในหมู่บ้าน

อภิปรายผล

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านโคกเพชร บรรลุทั้ง 5 ข้อได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อ 1 การเกิดกองทุน กองทุนหมู่บ้านบ้านโคกเพชรเกิดจากความร่วมมือของชาวบ้านในหมู่บ้าน และมีแนวโน้มในอนาคตจะต้องมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้นเพราะชาวบ้านเห็นการดำเนินงานของคณะกรรมการ และเห็นประโยชน์ของกองทุนว่ามีการช่วยเหลือคนในชุมชนมากขึ้น เช่นมีการกู้ยืมแบบฉุกเฉินได้ และดอกเบี้ยต่ำเหมาะกับการลงทุน

ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

ปัจจัยด้านบวก ชาวบ้านทั้งมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนและคัดเลือกคณะกรรมการ มีกองทุนเดิมสนับสนุนกองทุนหมู่บ้าน เกิดกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน และมีการช่วยกันพัฒนาอย่างมีระบบ

ปัจจัยด้านลบ ชาวบ้านบางท่านไม่พึงพอใจในคำตัดสินเงินกู้ของคณะกรรมการ ทั้งที่คณะกรรมการได้มีการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน มีจำนวนผู้กู้อยู่ 2 รายที่ไม่สามารถส่งเงินกู้ได้ทันตามเวลาที่กำหนดให้ ขาดความรู้ความเข้าใจในการส่งคืนเงินกู้

วัตถุประสงค์ข้อ 2 การมีระบบบริหารกองทุน บ้านโคกเพชรมีการจัดโครงสร้างบริหารอย่างมีระบบชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนและจัดหน้าี่การทำงานอย่างถูกต้อง

ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

ปัจจัยด้านบวก มีการทำบัญชีเพื่อที่จะคิดประกาศให้ชาวบ้านได้รับรู้เพื่อเป็นการให้ประชาชนได้เข้าใจการทำงานจึงคณะกรรมการกองทุนอย่างโปร่งใส

ปัจจัยลบ เนื่องจากประชาชนไม่สนใจที่จะมาตรวจสอบบัญชีแต่จะชอบกล่าวหาว่าคณะกรรมการไม่โปร่งใส

วัตถุประสงค์ข้อ 3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง กองทุนหมู่บ้านบ้านโคกเพชร เปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนความรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

ปัจจัยด้านบวก

ประสบการณ์ของคนในชุมชนที่ประสบความล้มเหลวมาก่อนจึงอาศัยเป็นบทเรียน ทำให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรวมตัวกันเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพใหม่เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำซาก

- การยืมหนี้สินมากมายจนหาส่งไม่ทันจนเป็นหนี้ล้นตัว ทำให้หมดกำลังใจในการหาเงินส่งหนี้ร้อยละ 20 บาท
- ภาวะตามฤดูกาล ที่มีหน้าฝนและทำให้มีการชะลอในด้านการขายของเร่ขายตามงานวัด

วัตถุประสงค์ข้อ 4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม ในชุมชนมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน , กลุ่มอสม.หมู่บ้าน กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสุกร

วัตถุประสงค์ข้อ 5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น มีความซื่อสัตย์ร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานหมู่บ้าน เช่น ร่วมกันรณรงค์กำจัดขยะมูลฝอย การลอกท่อระบายน้ำ ทำให้เกิดความสามัคคีกันในหมู่บ้าน เอื้อเพื่อเอื้อแก่ผู้ด้อยโอกาส ช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในด้านการปฏิบัติงาน ในชุมชนเพื่อที่มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีпарปรับปรุงแก้ไขระเบียบการกองทุนเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานและได้รับรู้ถึงจุดอ่อนของกองทุนเพื่อมาแก้ไขดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การบริหารกองทุนเป็นอย่างที่ควรเป็นมีการแก้ไขให้สอดคล้องกับชุมชน

บรรณานุกรม

- ศาสตราจารย์ ดร.เจลิยว บุรีภักดี และคณะ. ชุมชนวิชาการวิจัยชุมชน. นนทบุรี บริษัทเอส.อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์จำกัด, 2545
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บ้านโลกกรวด . 2544. “แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อม กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง”. นครราชสีมา ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน บ้านโลกกรวด.(สำเนา).
- ศ.ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. รวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544
- เทคโนโลยีสุรนารี,มหาวิทยาลัย. คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการจัดการและการ ประเมินโครงการ
- ทาดาโอะ คิโยนาริ. 2542. ทฤษฎีธุรกิจขนาดกลางย่อม.แปลโดยไว จามรमान ระเบียบคณะกรรมการ กองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, “การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ,2544.
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม จำรัสพันธุ์และคณะ.ชุมชนวิชาการประเมินเพื่อพัฒนาทัศนทองการ พิมพ์,2545
- ปรีดีชาคร เทวกุล,หม่อมราชวงศ์. 2545 . “สี่ปัจจัยหลักอุตสาหกรรมธุรกิจไทย”. ไทยรัฐ.23 สิงหาคม 2545 , หน้า 8.
- _____ . 2544 . คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- _____ .2544 . ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544.สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี,
- กองทุนการเงินระหว่างประเทศ วัตถุประสงค์บางลำพู,2540. หน้า 16-17 . (อัดสำเนา)
- สัมพันธ์ เดชะอริก. 2544. “ชีวิตชุมชน”. เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้.11 มีนาคม - มิถุนายน 2544, หน้า 2.